

עניינים נחוצים

ממורנו הגר"י משזנר שליט"א
דומ"צ קהל עדת הרדים אופקים

דרך צלחה

אמר דבר תורה שתכנו שבכדי שהשי"ת ישמור עליו בדרך ויצליח דרכו, צריך שני דברים: א. תפלה על הדרך כדי שהשכינה תשמור עליו בדרך. ב. שיעסוק בתורה בדרך כדי שתהיה לו ברכה בדרכו (ע"פ פי' מתוק מדבש שם. ופירש שהתפלה על הדרך, הכוונה לומר תפילת הדרך כדינו, עכת"ד. וע"ע להלן סעיף ח' דעה נוספת בזה).

ג) **ונביא** כאן כמה הלכות בענין תפילת הדרך כדי שהנוסעים יזהרו בהם ותהיה להם שמירה בדרכם.

ד) **אין** לומר תפלת הדרך רק אחרי שכבר יצא לגמרי מן העיר עם עיבורה, והיינו לערך 40 מטר אחרי שעבר את הבית האחרון שבעיר (ובנסיעה מחוץ לאופקים לכיוון צפון, זהו ליד תחנת החשמל שלפני הגשר). ובדיעבד אפילו אמרה בתוך העיר משעה שגמר בלבו והכין עצמו לצאת, יצא ויציאה מן העיר נחשב, לאחר שעבר את הבית האחרון שבעיר שעל יד הכביש, בלי להתחשב בבתיים הרחוקים מן הכביש.

ה) **לכתחילה** צריך לומר אותה בתוך פרסה הראשונה לנסיעתו. וכתב במשנה ברורה (סימן ק"י סק"ל), שלפ"ז הנוסע ברכבת (וה"ה במכונית היום) יש להזהר לכתחילה תיכף כשמתחיל לנסוע חוץ לעיר, לברך תפילת הדרך, לפני שיעבור את הפרסה הראשונה, כי בנסיעה מהירה זה עובר מהר ואז זה בדיעבד. ואם לא אמרה

לצערנו מצויים לאחרונה אסונות בנסיעות בדרכים, ובאנו כאן להביא כמה סגולות המובאים בספרים הקדושים כדי להנצל מהם.

א) **כתב** בזוהר הקדוש (ח"א דף נ"ח ע"ב): ר' שמעון הוה אזיל בארחא והוה עמיה רבי אלעזר בריה ורבי יוסי ורבי חייא עד דהוו אזלי א"ר אלעזר לאבוהי ארחא מתקנא קמן בעינן למשמע מלי דאורייתא, פתח ר"ש ואמר (קהלת י') "גם בדרך כשהסכל הולך לבו חסר" וגו'. כד בר נש בעי לאתקנא ארחה קמי קודשא בריך הוא עד לא יפוק לארחא בעי לאמלכא ביה ולצלי קמיה על ארחה, כמה דתנינן דכתיב (תהלים פ"ה) "צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו", דהא שכינתא לא אתפרשא מניה. ומאן דאיהו לא מהימנא במריה מה כתיב ביה [דף נ"ט.]. "וגם בדרך כשהסכל הולך לבו חסר". מאן לבו, דא קודשא בריך הוא דלא יהך עמיה בארחא וגרע מן סייעתיה בארחה, בגין דההוא בר נש דלא מהימן ביה במאריה עד לא יפוק בארחא לא בעי סיעתא דמאריה. ואפילו בארחא כד איהו אזיל לא אשתדל במלי דאורייתא, ובגיני כך לבו חסר דלא אזיל בהדיה דמריה ולא אשתכח בארחה.

ב) **ופירושו**, שרשב"י הלך בדרך בליווי בנו רבי אלעזר ועם עוד תלמידים, ור' אלעזר ביקש מאביו שמכיון שהדרך סלולה הם רוצים לשמוע דברי תורה, כדי לקיים מצות "ובלכתך בדרך". ורבי שמעון

הגירסאות וז"ל שם: אסור לו להתעסק בצרכיו או לילך לדרך עד שיתפלל תפילת י"ח ע"כ.

וכתב המ"ב (ס"ק י"ט) ד"ה לילך לדרך - ואפילו קודם מנחה ומעריב אם הגיע זמנם דינם כמו קודם שחרית.

י) לכן אסור לצאת לדרך משעלה עמוד השחר לפני שיתפלל. וכמו כן אסור לצאת לדרך כשהגיע זמן מנחה וערבית קודם שיתפלל. וגם כשיודע שתהיה לו אפשרות להתפלל בציבור כשיגיע למחוז חפצו, יתפלל עתה ואפילו ביחיד (קונ' כנפי רוח להגר"י זילברשטיין שליט"א, פ"י ס"ג בשם מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל, גם אם יהיה לו שם תפילה בציבור ע"ש)

ודעת האור לציון (ח"ב פרק ז' סימן ו') שכשמשך הנסיעה הוא פחות משעה וחומש מותר לצאת לדרך קודם התפלה ע"ש. אמנם אם עלול להפסיד התפילה ע"ז כדלהלן, בודאי גם הוא מודה שאסור לנסוע לפני שמתפלל.

יא) וכל זה מצד הלכות תפילה, אבל בכדי לקבל את הסגולה של שמירה בדרך, יש להתפלל בכל אופן לפני שיצא לדרך.

יב) מצוי מאוד שאנשים נוסעים ברכב או באוטובוס למקום אחר אחר הצהריים, ועדיין לא התפללו מנחה מכיון שלפי אורך הנסיעה יגיעו למחוז חפצם בריוח כדי להתפלל שם מנחה לפני השקיעה. אמנם לפי המצב בכבישים בא"י כיום, שמצויים פקקים ולעתים גם פקקים גדולים, והאדם מאחר שעה את שתיים בדרכו ולפעמים אף יותר, ועובר זמן מנחה. לכן אין לצאת לדרך אחר הצהריים לפני שמתפלל מנחה.

לסיכום: שלושה דברים המסוגלים לנסיעה בטוחה: א) להתפלל לפני שיוצאים לדרך. ב) לומר תפילת הדרך בזמן. ג) ללמוד תורה בדרך.

הגליון בשבוע זה נתרם לזכות הבה"ח חיים אלתר דוד לייב בן חיה אייגל הי"ו להצלחה בתורה ויראת שמיים

הגליון בשבוע זה נתרם ע"י הרב מרדכי פרוש שליט"א לע"נ א"מ המורה הדגולה מרת שולמית אסנת ע"ה בת הגאון הרב משה ז"ל נלב"ע י"א אלול ת.נ.צ.ב.ה.

אז, יכול עדיין לאמרה כל זמן שהוא בדרך, ובלבד שלא הגיע תוך פרסה למחוז חפצו, ומשם ואילך יאמר אותה בלא ברכה. ובמקום סכנה גם אז יכול לברך כנ"ל.

ו) וכתבו גדולי דורינו, שאחד מן הסיבות שמצויים היום תאונות דרכים ר"ל, הוא שאין נזהרים לומר תפילת הדרך לכל פרטיו, ובכוונה נכונה כדינא דגמרא וכדינא דשולחן ערוך. על כן השומר נפשו יזהר בזה. ואף במקרים שיש לאמרה בלי ברכה [כל אחד לפי מנהגו], עכ"פ שיקפיד לאמרו אף שאינו מברך לבסוף. ובזכות זה ה' יוליכהו תמיד לשלום.

ז) אכן י"א שמה שאמר רשב"י שסגולה לדרך היא תפילה, אין הכוונה לתפילת הדרך, אלא להתפילה הקבועה (דהיינו ערבית, שחרית ומנחה) שהגיע זמנה, שאין לצאת לדרך עד שיתפלל אותה.

ח) וזה ע"פ הגמרא (ברכות דף י"ד). אמר רב אידי בר אבין אמר רב יצחק בר אשיאן: אסור לו לאדם לעשות חפציו קודם שיתפלל, שנאמר: "צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו". ואמר רב אידי בר אבין אמר רב יצחק בר אשיאן: כל המתפלל ואחר כך יוצא לדרך - הקדוש ברוך הוא עושה לו חפציו, שנאמר: "צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו".

וגירסת הר"ף שם היא: אמר ר' יצחק בר אשיאן, אסור לאדם לצאת לדרך קודם שיתפלל שנאמר "צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו". אמר רב אידי בר אבין, כל המתפלל ואח"כ יוצא לדרך הקדוש ברוך הוא עושה לו חפציו שנאמר "צדק לפניו יהלך וישם לדרך פעמיו".

ולפירושו המתפלל התפילה שהגיעה זמנה לפני שיוצא לדרך, יש לו ברכה מהשי"ת שיצליח בדרכו.

ט) והשו"ע או"ח בדיני תפילת שחרית (סי' פ"ט סעיף ג') נקט כפי שתי

השבוע מתחילים בלימוד הלכות 'ברכות השחר' בשיעור 'משנה ברורה' - (דרשו)

מפי מורינו הגר"י טשזנר שליט"א

השיעור מתקיים בימים א' - ה' בשעה 21:00 - 20:30 בבית הכנסת קויתי ד' (היכל שמואל)

לתרומות, הנצחות ולקבלת הגליון במייל 22v333v@gmail.com